

Małgorzata Tuszyńska, Mirosław Pietrzak

Pruszcz Gdański, woj. gdańskie, st. 6

Informator Archeologiczny : badania 22, 83

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Połowite, gm. Maidyty,
woj. olsztyńskie,
st. 1**

**Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie, Uniwersytet Warsza-
wski Instytut Archeologii**

Badania prowadzili dr Aleksander Bursche (IA UW) i mgr Jacek Andrzejewski (PMA). Finansowały PMA i IA UW (RP-III-65). Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury wielbarskiej z wczesnego i późnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko badane ratowniczo w latach 1927-1928 (odkryto wówczas 28 grobów szkieletowych) zlokalizowane zostało na podstawie badań powierzchniowych Instytutu Archeologii UW w 1987 r., relacji obecnych mieszkańców dawnego dworu w Połowitem oraz analizy topografii gruntów byłego majątku Połowite, jako że literatura dotycząca tego stanowiska nie dostarcza żadnych informacji na temat jego położenia. Badania podjęto z uwagi na szczególną obfitość inwentarzy grobowych (m. in. kilkanaście naczyń szklanych), stawiającą cmentarzysko w Połowitem w rzędzie najważniejszych poznawczo nekropoli kultury wielbarskiej.

Przebadano łącznie 140 m² w 4 wykopach rozmieszczonych na kulminacji wzniesienia oraz w jego części południowo-zachodniej, gdzie z największym prawdopodobieństwem spodziewać się było można grobów. Badania przyniosły wynik negatywny - znaleziono jedynie kilka fragmentów ceramiki średniowiecznej, w tym jeden z XII-XIII w. w nasypie kopca, oraz jeden fragment ceramiki starożytnej. Koplec zajmujący kulminację wzniesienia, na którym przypuszczalnie znajduje się cmentarzysko, okazał się, przynajmniej w ostatnim horyzoncie użytkowania, związany z rodzinnym grobowcem b. właścicieli majątku Połowite. Stwierdzono, że natrafienie na nekropole wymagałoby ogromnego nakładu środków materialnych. W tej sytuacji badania zawieszono do czasu ewentualnego uzyskania nowych danych odnośnie położenia cmentarzyska.

**Fruszcz Gdański,
woj. gdańskie,
st. 6**

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Małgorzata Tuszyńska (autorka sprawozdania) i Mirosław Pietrzak. Finansował WKZ w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko płaskie kultury wielbarskiej z okresu wpływów rzymskich.

Cmentarzysko położone jest w rozwidleniu ulic Grunwaldzkiej i Bohaterów Armii Radziwiłłowej, na południe od mostu na rzece Raduni, w miejscu określanym w literaturze niemieckiej jako "Dreleck".

Odkryto tu w 1929 r. i w 1941 r. 2 groby szkieletowe z młodszego okresu wpływów rzymskich ("Gothiskandza", z. 3, 1941, s. 53-56, tabl. 4; z. 4, 1942, s. 29-32, tabl. 7a).

W końcu września 1988 r. na tym terenie, zajęтым dotychczas przez prywatne ogródki, rozpoczęły się prace budowlane. W trakcie kontroli wykopów uchwycono zachodnią granicę cmentarzyska, odkrywając 10 grobów, w tym 7 szkieletowych i 3 ciałopalne, jamowe. Pochodzą one, z jednym wyjątkiem (gr. nr 9 - szkieletowy z fazy B1 zawierający 3 zapinki brązowe A.III. 46, 50-51 oraz nożyk żelazny, sierpikowaty) z młodszego okresu wpływów rzymskich oraz z okresu wędrówek ludów.

W 5 grobach szkieletowych pochodzących z fazy C1 stwierdzono rabunek, który został dokonany jeszcze w starożytności; w 4 grobach zachowały się ślady po kłodach drewnianych. Z resztek wyposażenia zachowały się: zapinka srebrna A.VI. 164 - zbliżona, brązowe końcówki pasa (J II, 3 wg K. Raddatza), sprzączki brązowe, resztki naszyjników, w tym 2 paciorki bursztynowe, ósemkowane, resztki grzebień rogowych. Najciekawszy grób - nr 10, szkieletowy, obrabowany, zawierał czerpak i cedzidło brązowe (E 161) oraz naszyjnik złożony z paciorków szklanych i bursztynowych, toczonej. W grobie nr 7 ciałopalnym, jamowym, odkryto fragment zapinki brązowej A.VI. 162, wysoki wiśłorek żelazny, właderkowaty oraz fragment naczynka glinianego, wtórnie przepalonego (gr. XVIII wg R. Schindlera).

Na fazę D wczesnego okresu wędrówek ludów datowany jest grób nr 5 - szkieletowy, obrabowany, z którego wyposażenia zachował się grzebień rogowy z uchwytem dzwonowatym oraz sprzączka brązowa ze zgrubiałą ramą.

Odkryto także zniszczony wieniec kamienny o średnicy ok. 6 m nieokreślonego charakteru. W jego wnętrzu występowały luźno fragmenty ceramiki z okresu wpływów rzymskich i pojedyncze przepalone kości ludzkie, nie stwierdzono śladów jakiegokolwiek pochówka.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Konieczna jest kontynuacja badań.